

KİTAP TAHLİLİ

ESER TAHLİL VE TENKİDLERİ

Yazan: Prof. Dr. Necmeddin M. BERKİN

Ord. Prof. Dr. Jur. Rudolf Bruns, Zivilprozessrecht (Medenî Usul Hukuku) Berlin und Frankfurt a.M. 1968, 583 sahife.

Almanyanın Marburg Üniversitesi Hukuk Fakültesinin değerli Ord. Profesörlerinden Dr. Jur Rudolf Bruns, geniş usul treteleri yanında titiz bir mesai sarfederek ve Alman medenî usul hukukunun esas prensipleriyle sistematığını imkân nisbetinde özleştirmek suretile öğrenciler ve iş adamları için Medenî Usul Hukuku (Zivilprozessrecht) kitabının ikinci basısını yayınlamıştır.

Profesörün bizzat işaret ettiğine göre, bu kitabın başlıca gayesi, ilgililere, Alman medenî usul hukukuna ait daima hatırdâ tutulması gereken pratik bilgileri verebilmektir. Gene aynı gayeye mâtuf olarak, eserde, Alman medenî usul hukukuna hâkim olan temel fikirler (Grundgedanken) ilişkin oldukları mahkeme içtihatları vasıtasile belirtilmeye çalışılmıştır. Müellif, böylece, bir taraftan temel usul prensiplerini mahkeme içtihatları vasıtasile açıklamakta, diğer taraftan da mahkeme içtihatlarını temel usul prensipleri karşısında değerlendirmektedir. Bu kitapta, bazı sistematik Alman eserlerinde görüldüğü gibi, usul hukuku konuları nazariyat içinde dağıtılmamış, bilâkis teferruat sayılamayan önemli noktalar açık bir lisanla izah edilmiş, en son Alman Yargıtay kararlarıyla canlandırılmış ve mevzuatın prosedüre ilişkin hükümleriyle birlikte eleştirilmiştir. Müellif, mahkeme içtihatlarının eserin yayını zamanına kadar takip edilmiş olduğuna işaret etmekte ve bu arada mukayeselere esas teşkil etmek için günlük tatbikatı olan eski temyiz kararlarını da göstermektedir. Kitap, bu hüviyeti ile, sadece iş adamları ile Hukuk Fakültelerine devam eden yüksek öğretim öğrencileri için de-

ğil, hâkim ve avukat gibi tatbikatçılar için de faydalı bir el kitabı mahiyetini iktisap etmiş bulunmaktadır.

Kitabın tertip ve tasnifinde pedagojik bir gaye takip edildiği görülmektedir. Bu sebeple, muhakeme usulünün esas prensiplerine ve bu prensiplerin izah şekillerine oldukça geniş yer verilmiş, buna mukabil teknik bahisler üzerinde fazla tafsilâta girilmemiştir. Maamafih, muhakeme sanatı (Prozesskunst), hukukçulara mantık bilgisi (Logik für Juristen) ve bilhassa medenî hukuk ile medenî usul hukukunun bazı pratik meseleleri ve bunların çözüm şekilleri (Praktische Faelle aus dem Zivil - und Zivilprozessrecht mit Lösungen) üzerinde de yeter derecede durulmuştur.

Müellif, eserinde, medenî usul hukukunun teorilerile fazlaca meşgul olmadığı için, geniş bir bibliyografya göstermek lüzumunu hissetmemiştir. Bununla beraber, Sauer'in Grundlagen des Prozessrechts eserile Rosenberg, Goldschmied, Schönke gibi klâsik müelliflerin sistematik eserlerinden ve Stein — Jonas — Schönke'nin mufassal ve Baumbach'ın muhtasar şerhlerinden faydalandığı, Klein, Engel, Schröder, Heck, Süss, Bosch gibi yeni Alman müelliflerinden de gerekli istifadelerde bulunulduğu görülmektedir.

Ana hatlarını kısaca belirtmeye çalıştığımız bu eserinde Prof. Dr. Bruns, medenî usul hukukunun sâdece toplu bir sistematığını kaleme almakla kalmamış, aynı zamanda oldukça çetin ve nazik usul meselelerini gayet veciz bir uslûpla kolay anlaşılabilen bir açıklığa kavuşturmak suretile medenî usul hukuku alanında herkesin el kitabını (Handbuch für Alle) vücade getirmeye muvaffak olmuştur.

Prof. Dr. N. M. BERKİN